

انگیزه‌های تیپ‌های شخصیتی در اِناگرام - بخش اول

انگیزه چیست؟ آیا می‌توان با توجه به انگیزه، رفتار افراد را تعیین کرد؟ نقش انگیزه در تحلیل فرایندهای انسانی به چه شکل است؟ با توجه به تیپ‌های شخصیتی در اِناگرام، می‌توان انگیزه افراد را راحت‌تر متوجه شد؟ در این سلسله نوشتار، قصد بر این است تا با توجه به تیپ‌های شخصیتی در اِناگرام، به موضوع انگیزه پرداخته شود.

انگیزه چیست؟

یکی از استعاره‌هایی که برای انگیزه در نظر گرفته می‌شود، استعاره موتور محرک است. انگیزه همانند موتور محرک برای آدمی عمل می‌کند و در نتیجه جایگاه بسیار مهمی دارد. بسیاری اوقات، انگیزه را با نیاز، خواسته، آرزو و هدف به یک معنا می‌بینند، در حالیکه باید تعریف بهتری از این مفهوم ارائه کرد. دکتر قلی پور، در کتاب مدیریت رفتار سازمانی خود، به نقل از آبراهام مازلو، انگیزه را اینگونه تعریف می‌کند: فرایند احساس کمبود روان‌شناختی، فیزیولوژیک، یا نیازی که انسان را در راستای هدفی به فعالیت وا می‌دارد؛ فرایندی که مستمر است، و در عین حال پایدار، پایان‌ناپذیر، دارای فراز و نشیب و پیچیده است.

در واقع انگیزه چهار پارامتر را در مورد رفتار تعیین می‌کند؛

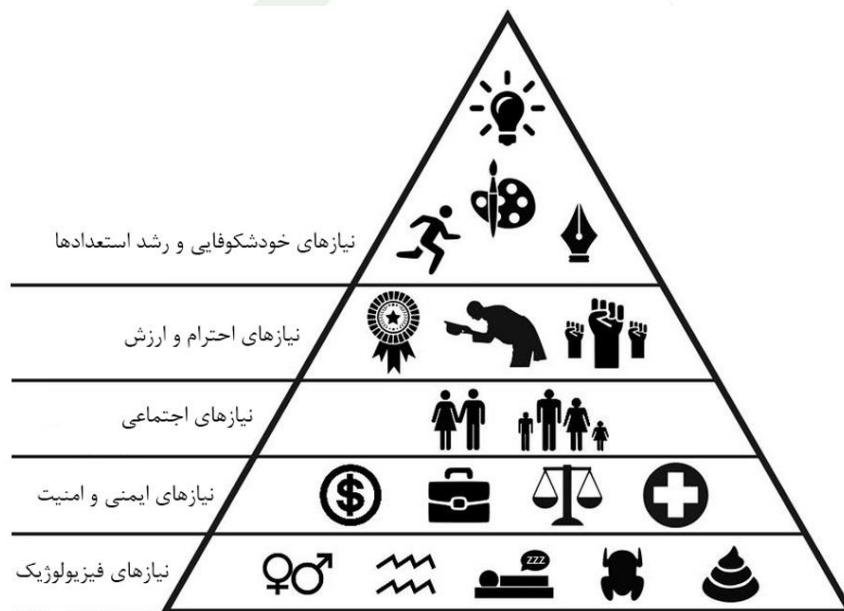
جهت دهی رفتار، هدف رفتار، شدت در رفتار و استمرار در آن.

انواع مدل‌های انگیزشی

مدل‌های انگیزشی به طور کلی به دو دسته محتوایی و فرایندی تقسیم می‌شوند. مدل‌های محتوایی، در پی تبیین چرایی رفتار هستند اما مدل‌های فرایندی، به تبیین فرایند انگیزش می‌پردازند. نظریه پردازان مختلفی در هر یک از این دو حوزه، مدل‌هایی را ارائه کرده‌اند، اما نظریه آبراهام مازلو، بسیار اساسی به نظر می‌رسد.

مازلو و انگیزش

یکی از بنیادی‌ترین نظریه‌های انگیزش محتوایی را آبراهام مازلو، روان‌شناس وجودگرا مطرح کرد. او نیازهای اساسی را به چند سطح تقسیم کرد: ۱- نیازهای فیزیولوژیک ۲- نیاز به ایمنی ۳- نیازهای اجتماعی ۴- نیاز به احترام ۵- نیاز به خودشکوفایی.

نیازهای فیزیولوژیک، نیازهایی هستند که مربوط به زیست ابتدایی ما می‌شود. نیازهای جنسی، نیاز به استراحت، نیاز به خوراک، نیاز به دفع و ... نیازهای ایمنی به طور مشخص شامل نیاز به امنیت مالی و امنیت جسمانی است. نیازهای اجتماعی را می‌توان نیازی بسیار مهم برای شکل‌گیری هویت اجتماعی نامید. در این طبقه از نیازها، فرد خود را در قالب یک گروه معنا می‌بخشد و خود را متعلق به آن‌ها می‌داند به نحویکه فرهنگ عمومی آن‌ها را قبول کرده و مطابق با آن فرهنگ، دست به اقدام می‌زند. در پی این پذیرش گروهی، نیاز به احترام و جایگاه اجتماعی مطرح می‌شود تا سپس خودشکوفایی صورت گیرد.

مازلو معتقد بود که با تحقق هر طبقه از نیازها، طبقه بعد به طور خودکار شروع به طی شدن می‌کند. اما این موضوع در مورد یک تیپ یکی چطور صدق می‌کند؟ یا یک تیپ چهارمی این موضوع را چطور صورت می‌دهد؟

تیپ‌های شخصیتی اِناگرام، همگی به یک صورت به مرحلهٔ خودشکوفایی می‌رسند؟

در واقع برای رسیدن به مرحلهٔ خودشکوفایی، فرد باید به سفر درونی دست بزند و از حالات و باورهای خود مطلع باشد، باورهای نادرست را کنار بگذارد و قدرت کنترل حالات درونی خود را به دست آورد. انسان هر چند موجود پیچیده‌ای است، اما در عین حال تنها موجودی است که قدرت خودآگاهی دارد. اگر فردی توانایی خودآگاهی را در خود ایجاد کند، بسیار ساده‌تر از شرایط بیرونی، آگاه می‌شود.

هر یک از تیپ‌های شخصیتی، با توجه نگرش پایهٔ خود، دست به اقدام می‌زنند. برخی تیپ‌های شخصیتی عملگرا هستند در حالیکه برخی دیگر اهل تعمق هستند.

در مقالات بعدی، در مورد هر یک از تیپ‌های شخصیتی و نوع انگیزش آن‌ها، مطالب بیشتری در اختیارتان قرار می‌دهیم.

محمد کاظم جاوید - مدرس اِناگرام

ماه شدید

فرد